

Nicos Starreveld

*Korteweg–de Vries Instituut voor Wiskunde
Universiteit van Amsterdam
Platform Wiskunde Nederland
n.j.starreveld@uva.nl*

Interview Luc Stultiens

Meer feiten, minder framing!

Op zaterdag 11 januari vond het KWG Wintersymposium plaats, het jaarlijkse evenement voor wiskundelaren en andere wiskunde-enthousiastelingen. Dit jaar stond het belang van wiskunde in de politiek centraal, bijvoorbeeld bij peilingen, het verdelen van de restzetels en beleid doorrekenen. Kamerlid voor GroenLinks-PvdA Luc Stultiens was een van de uitgenodigde sprekers, die als wiskundige pleit voor een meer wetenschappelijke benadering in de politiek. Als wiskundige denk je niet zomaar om de politiek in te gaan, maar waarom niet eigenlijk? Want de zorgvuldigheid en het analytisch vermogen van iemand met een bèta-opleiding past heel goed bij sommige posities binnen bestuur en beleid. Bovendien is deze manier van denken heel hard nodig, zowel in het vormen en controleren van beleid als in het communiceren daarvan. Luc Stultiens besloot in 2016, na zijn masterstudie in de wiskunde, een stap te maken naar een positie met een maatschappelijk karakter. In de afgelopen verkiezingen werd hij verkozen tot kamerlid voor GroenLinks-PvdA. Zijn pleidooi: een wiskundige denkwijze kan de politiek heel erg helpen!

Kun je iets meer vertellen over je studie en je relatie met wiskunde?

Ik vond wiskunde het allerleukste vak op school, maar ik vond andere vakken ook heel leuk. Ik koos voor een studie Liberal Arts and Sciences om een brede basis te krijgen. Vervolgens heb ik een master in toegepaste wiskunde gedaan aan de London School of Economics en een master in wiskunde en informatica aan de Universiteit van Oxford. Ik vond discrete wiskunde, kansberekening, algoritmes en speltheorie heel erg interessant. Na mijn master overwoog ik om een PhD te doen, maar ik kon geen onderwerp vinden waar ik echt enthousiast genoeg van werd om me vier jaar lang in te verdiepen. Het doen van een PhD leek me dus te gespecialiseerd, maar ik heb heel veel respect voor mensen die dat wel gelukt is. Toen besloot ik iets nieuws te proberen. Ik zocht naar werk met een meer maatschappelijk karakter waar ik

mijn wiskundige kennis kon gebruiken.

Ik heb toen een traineeship gevonden

bij het Ministerie van Financiën. Daar merkte ik al snel dat het me goed beviel, maar ik wilde een positie vinden waar ik ook kon werken aan mijn eigen idealen. In 2017 waren er net verkiezingen geweest en GroenLinks was gegroeid van 4 naar 14 zetels. Ik heb hen benaderd met de vraag of er een positie beschikbaar was. Ik ben toen begonnen als adviseur belastingen en financiën en was al snel geïnteresseerd in het doorrekenen van de verkiezingsprogramma's. Bij GroenLinks kon ik mijn wiskundige achtergrond combineren met het ontwikkelen van beleid over belangrijke kwesties voor Nederland. In de verkiezingen van 2023 ben ik verkozen tot Tweede

Luc Stultiens

Kamerlid voor GroenLinks-PvdA. De wiskunde heeft me dus goed geholpen!

Hoe werkt het doorrekenen van de verkiezingsprogramma's eigenlijk?

Planbureaus zoals het CPB bieden politieke partijen de mogelijkheid om hun verkiezingsprogramma's door te rekenen. Zij maken concreet wat de verschillende partijen echt willen doen. Dit is heel belangrijk, want op deze manier gaat een onafhankelijk bureau op een wetenschappelijke manier kijken naar de verkiezingsprogramma's. Als je een verkiezingsprogramma leest, zie je vaak dat beloftes niet concreet geformuleerd zijn. Er staat dan "We willen armoede bestrijden" of "we zijn er voor de middenklasse", maar wat betekenen deze beloftes als je ze concreet maakt? Zo'n doorrekening dwingt je om je beloftes concreet en precies uit te drukken in cijfers en voorkomt dat mensen appels met peren gaan vergelijken. Dit komt omdat het CPB dezelfde kaders, methodes en indicatoren bij alle verkiezingsprogramma's gebruikt. Deze doorrekeningen maken het mogelijk om beloftes en programma's van partijen naast elkaar te leggen en deze met elkaar te vergelijken.

Hoe vond je de stap van een wetenschappelijke opleiding naar de Tweede Kamer?

Het is best een grote stap, moet ik zeggen. Het grootste verschil met mijn wiskunde master is dat je werk een directe impact heeft op beleid en op het dagelijkse leven van mensen. Ik merkte dat binnen de wiskunde impact hebben met je werk best lang duurt. Wat ik wel lastig vind in de huidige politiek, is dat het dikwijls meer gaat over de frames en niet over de feiten. Ik blijf pleiten voor het behouden van de wiskundige en de wetenschappelijke benadering in de politiek. Ik denk dat als de feiten bovenaan staan, ongeacht of je links of rechts bent, we daar allemaal van profiteren. Wat vaak bijvoorbeeld wordt geroepen in de politiek door sommige partijen aan de rechterkant, is dat ze er zeggen te zijn voor de gewone man/vrouw, maar ondertussen enorme belastingkortingen geven aan de rijkste 1%, terwijl er wordt bezuinigd op het onderwijs. Dan matchen de politieke frames niet met je daadwerkelijke beleid.

Je ziet in verschillende landen en bij big-techbedrijven dat de banden met on-

afhankelijke instituten en factcheckers steeds meer worden verbroken. Jij pleit voor meer feiten, meer samenwerking met factcheckers, en minder beeldvorming. Wat is je visie hierover?

Je merkt inderdaad dat de druk groter wordt en dat verschillende partijen de geloofwaardigheid van instituten in twijfel trekken. Ik vind het heel belangrijk dat er onafhankelijke bureaus zijn, zoals het Centraal Planbureau (CPB), die de verschillende plannen, beleidsvoorstellen en verkiezingsprogramma's blijven doorrekenen. Natuurlijk kun je discussies voeren over wat economische en wiskundige modellen precies zeggen en hoe ze moeten worden gebruikt, maar laten we met z'n allen afspreken dat dezelfde feiten centraal moeten staan in debatten, programma's en beleidsstukken. Het is heel riskant als iedereen feitenvrij plannen gaat presenteren zonder dat er een stevige inhoudelijke onderbouwing onder zit, bijvoorbeeld wat deze plannen betekenen voor de armoede of CO₂-uitstoot. Onbetrouwbare plannen belemmeren het vormen van langetermijnbeleid, en hebben als gevolg dat het publiek het vertrouwen in de politiek verder verliest.

Als de feiten niet kloppen, dan zou dit bij debatten in de Tweede Kamer veel vaker blootgelegd moeten worden. We kunnen zeker een andere mening hebben met elkaar of je meer belasting moet heffen op werk of op vermogen, maar laten we het met elkaar eens zijn over de basis, namelijk hoeveel belasting er wordt geheven. Er zou in het publieke debat meer aandacht besteed moeten worden aan de vraag of feiten echt correct zijn. En laten we elkaar aanspreken als het niet zo is. Vaak worden er dingen gezegd die aantoonbaar niet kloppen, bijvoorbeeld als er gesproken wordt over immigratie of het klimaat. Politici zouden juist het goede voorbeeld moeten geven. De wetenschappelijke methode en een wiskundige denkwijze kunnen zorgen voor meer rust, zorgvuldigheid en diepgang in de politiek.

Vaak mikken berichten uit de politiek op een shockeffect, om emoties op te wekken en op deze manier politieke doelen te bereiken. Wat zijn jouw ervaringen hiermee? Het gaat in de politiek te vaak over de waan van de dag. Als er een rapport of kabinetsbrief wordt gepubliceerd, dan wordt er soms verwacht dat je binnen een uur een

reactie geeft. Dit leidt snel tot oppervlakkige discussies. Dit moet anders. We moeten meer tijd kunnen nemen om rapporten en onderzoeken goed te lezen en ons echt te verdiepen in de onderliggende cijfers. Op deze manier komt er meer verdieping in de debatten en volgt hopelijk ook beter beleid. Er liggen veel interessante en waardevolle rapporten in de Tweede Kamer, bijvoorbeeld over de natuur, CO₂-uitstoot en belastingen. Als we met z'n allen meer tijd gaan nemen om deze te lezen en te bespreken, kunnen we veel betere plannen maken voor de toekomst.

Hoe zorg jij eigenlijk als politicus voor contact met je publiek?

We vinden het essentieel om in direct contact te blijven met de burgers. Van werkbezoeken door het hele land, discussieavonden, ledengesprekken, presentaties zoals laatst tijdens het Wintersymposium in Utrecht, tot discussies via sociale media over specifieke onderwerpen. Het is belangrijk om eerlijk te blijven en aandacht te besteden aan de wetenschappelijke onderbouwing van wat we voorstellen. Ik denk dat het aanspreken van elkaar wanneer de feiten niet correct zijn meer vertrouwen creëert bij het publiek. Ik vind het ook heel nuttig en interessant als mensen meedoen met de politieke discussies, zowel fysiek als via sociale media. Van meediscussiëren tijdens bijeenkomsten tot het stellen van vragen en reageren als er iets gepubliceerd wordt op sociale media. Beleidsvoorstellen goed begrijpen kost tijd en energie en dat moeten we samendoen.

Je pleit voor meer bèta's in de politiek, hoe denk je dat we dit kunnen doen?

Het gaat mij niet zozeer om de studieachtergrond, maar meer om de denkwijze, de manier van werken. Ik mis in de politiek soms die analytische blik, het gevoel voor ordegroottes en het zorgvuldig en precies omgaan met definities. Politiek is natuurlijk niet hetzelfde als wiskundige formules, maar een meer feitelijke benadering kan echt helpen. Wetenschappers en andere experts zouden van mij ook actiever mogen deelnemen aan publieke discussies. Hun kennis en expertise kunnen we in Den Haag goed gebruiken. Daarnaast vind ik het belangrijk dat er in de Kamer meer politici komen die praktisch zijn opgeleid. Dan wordt het parlement een betere afspiegeling van de hele maatschappij. ↩